

LEVER ACTION

Wild west assault rifle

Als we de definitie van een aanvalsgeweer loslaten op een systeem dat al 150 jaar oud is, komen we tot een verbluffende conclusie: het lever action geweer voldoet vrijwel naadloos aan moderne criteria! Grote vuurkracht, compacte afmetingen, licht van gewicht, eenvoudig te bedienen. Niet voor niets domineerden de eerste lever actions enige tijd bepaalde strijdtoneelen van de Amerikaanse burgeroorlog. En niet lang daarna vonden deze geweren hun weg naar de vele honderden militaire outposts en de vele tienduizenden homesteaders van de Wild West die het multi-functionele wapen gebruikten om wild in de pot en Indianen en rondtrekkend tuig van het erf te krijgen.

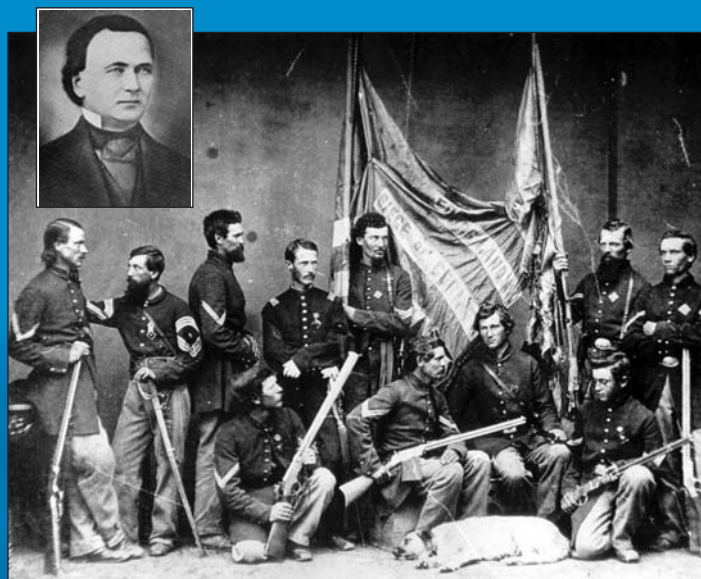
Voor de nostalgisch aangelegde schutter is de lever action nog altijd een uitstekend middel om de schietsport mee te bedrijven.

door Robert Teske en redactie

Jarenlang parkeerde men lever actions onder de discipline "Gebruiksgeweer". Zo was het goed en zo was iedereen happy.

Totdat iemand vond dat de KNSA die discipline de nek om moest draaien. Daarmee kwamen de vele lever action schutters, met name zij die met replica's (van modellen van vóór 1889) en alle moderne versies schoten, danig in het nauw. Waar konden zij naartoe met hun troetelkindje? Nu, dankzij vakkundig lobbywerk en in goed overleg met diezelfde KNSA is het Schiet- en wedstrijdreglement van de disciplines Pope en Dreyse in de hoofdcategorie Historische Wapens, aangepast. De populairste uitvoeringen van wat bijna net zo goed de Winchester-vakgroep genoemd kan worden, zijn hierin toegestaan omdat de datum-begrenzing is aangepast naar "...elk type achterlaadgeweer, zowel enkelschots als repeterend, ontworpen voor gebruik van zwartkruit-patronen, model van vóór 1900...".

Vrienden en vriendinnen, liefhebbers van de tijd toen mannen nog echte kerels waren en vrouwen niet geëmancipeerd, die datum-herziening opende vele deuren die toch enige tijd geleden stevig gesloten waren. Want behalve met originele wapens sportschieten, kan men ook weer aan de slag met Model 1892 en '95-replica's van bijvoorbeeld Uberti of Rossi,

Deze militie, het 7e Illinois Volunteer Infantry, werd berucht vanwege hun grote vuurkracht. Zij waren de eerste grootschalige lever-action gebruikers (Henry Rifles). Inzet: Walter Hunt*.

Er is veel te doen in lever action-land. Van authentiek origineel "hout en staal" tot aan modern kunststof met optiek. De verscheidenheid in kalibers, uitvoeringen, maten en gewichten heeft

monumentale proporties. Tip: Check vooraf wél wat wel en wat niet reglementair geoorloofd is. Waarschuwing: Lever actions kunnen een verslavende werking hebben!

De eerste succesvolle Winchester lever action, het Model 1873. Misschien iets gechargeerd, maar dit zwartkruit geweer heeft al heel wat "assault rifle" eigenschappen, tot en met een stofkap over de uitwerpopening!

Pedersoli en natuurlijk met de originele modellen van Winchester en Marlin.

Als kers op de taart is de regelgeving niet langer kritisch ten aanzien van de koppeling tussen kaliber en model. Dus een Uberti replica van een Winchester Model 1873 in bijvoorbeeld kaliber .38 Special/.357 magnum, .44-40 of .45 Colt is geen probleem meer omdat dit van oorsprong zwartkruit-kalibers zijn. Wat niet wegneemt dat je ze met modern kruit kunt vullen. Resumerend: het historische gegeven dat het authentieke Model 1873 nimmer in deze kalibers is uitgebracht, doet er dus niet meer toe.

Kijk, dat is leuk, mensen. Dat brengt de meest populaire lever-action modellen gewoon weer binnen handbereik van de toegewijde *ritsch, clack, ratsch*-aficionado. En geloof ons: dat worden er met de dag meer.

WLASSH

We gaan eens zien waar het om gaat. Met dien verstande dat we Winchester modellen als Leitmotiv nemen. Immers, het zijn het al genoemde Winchester Model 1873 en nog immer in productie zijnde Model 1894 die voor de beeld- en mythevorming van de lever action hebben gezorgd en het populairst zijn.

Om het leven en het lezen eenvoudig te houden, splitsen we de Winchester modellen in drie hoofdgroepen.

1. De Model 1873 en 1876-serie.
2. De door Browning ontworpen Model 1886 en 1892-serie.
3. De door Browning aangepaste Model 1894-serie.

Niet echt bekend is het historische gegeven dat het lever-action geweer verantwoordelijk is geweest voor het ontstaan van niet alleen Smith & Wesson, maar ook van Winchester. Het verhaal onttraft zichzelf wanneer we het spoor naar het roemruchte Model 1873 volgen. Dat is geplaveid met louter bekende namen uit de vuurwapenhistorie. Edoch, wij gaan in dit artikel die historie niet uitgebreid uit de doelen doen. Niet uit luiheid of onwetendheid. Nee, het is namelijk zo dat een en ander uitstekend wordt verteld op de Nederlandstalige site van de Winchester Lever Action Shooting Society Holland (WLASSH). Zet er .nl achter en u bent in business. Heel leerzaam en vlot geschreven, het lijkt AK56 Wapenmagazine wel! Vandaar dat we u met het volste vertrouwen doorverwijzen.

Voor hier en nu volstaan wij met enkele significante accenten uit de lever action historie. (Zo, klinkt dat effe deffig of niet?!)

A classic is born

Het Model 1873 ontstond uit het allereerste (althans, zo is het gedocumenteerd) lever-action systeem, de Volition Repeater uit 1849. (Nogmaals, voor de opmerkelijke gebeurtenissen tussen 1849 en 1873, kijkt u op de genoemde site. En vergeet daar niet te genieten van de schitterende

Tijdgenoten. De Winchester M1873 is veel handzamer dan de enkelschots Trapdoor. Met multischots vuurkracht, bovendien.

Zwartkruit. Dus roest. Vandaar de messing patroonaanbrenger.

De eerste Volcanic lever action was overigens een pistool! De kast was van messing vanwege de zwartkruit-corrosie. Het karakteristieke buismagazijn is al aanwezig.

Schoonmaakgerei in de kolf opgeborgen, bergplaats met klepje afgedekt. Ze waren vroeger zo dom nog niet.

De slimme kniege-richtvergrendeling van de M1873.

...helaas te zwak voor nitro kruit.